

‘Om de eenheid en de liefde te bevorderen’

Brief van de R.-K. bisschoppen van Nederland bij gelegenheid van 60 jaar *Nostra aetate*

Op 28 oktober 1965 verscheen *Nostra aetate*, de verklaring van het Tweede Vaticaans Concilie over de relatie van de Rooms-Katholieke Kerk tot de niet-christelijke godsdiensten. In deze verklaring ligt de nadruk op wat mensen uit verschillende religieuze tradities met elkaar verbindt. Vanuit haar overtuiging en roeping om te getuigen dat Christus “de weg, de waarheid en het leven” is (Joh. 14, 6), weet de Kerk zich tevens geroepen om de eenheid en de liefde tussen mensen en volkeren te bevorderen en aandacht te geven aan “datgene wat mensen gemeen hebben en hen tot onderlinge lotsverbondenheid leidt” (NA 1).

Overall ter wereld zijn mensen op zoek naar antwoorden op hun levensvragen, naar zingeving en een zinvol leven. Religieuze tradities geven antwoorden op de grote vragen van het leven. Elke traditie doet dat op haar wijze, en tegelijkertijd is er veel wat zij delen. *Nostra aetate* roept daarom katholieke gelovigen op de dialoog aan te gaan met mensen van andere godsdiensten, wederzijds begrip te bevorderen, elke vorm van discriminatie af te wijzen en gezamenlijk te werken aan vrede, vrijheid en rechtvaardigheid voor heel de mensheid.

Vanwege het “gemeenschappelijk geestelijk erfgoed” van joden en christenen roepen de concilievaders katholieken op tot reflectie op de eigen, joodse, wortels en tot waardering voor en kennismaking met joden en het levende jodendom. Sinds 1965 is er, ook in Nederland, veel positiefs gebeurd op het gebied van de interreligieuze dialoog en “broederlijke gesprekken” met joden. Het belang van die eerste, funderende stap, de verklaring *Nostra aetate*, mag daarbij niet onderschat worden.

Tegelijkertijd moeten we constateren dat in onze tijd dialoog en gemeenschappelijkheid onder druk staan. Tegenstellingen tussen mensen worden in de huidige samenleving steeds meer uitvergroot, antisemitisme en discriminatie van met name moslims, die door het Concilie hooggeacht worden als hen ‘die de éne, levende en uit zichzelf bestaande, barmhartige en almachtige God aanbidden’, worden steeds ‘gewoner’, mensen trekken zich terug in hun eigen groepen en leren anderen niet meer kennen.

Daarom roepen de bisschoppen van Nederland hun eigen gelovigen, in Christus’ naam, en de aanhangers van andere religies op met elkaar in gesprek te blijven, om, in de geest van *Nostra aetate*, te laten zien dat verschil en gemeenschappelijkheid elkaar niet uitsluiten maar samengaan, en vast te houden aan de hoop op een toekomst van vrede en welzijn voor alle mensen.

In hun brief bij gelegenheid van het Jubeljaar 2025 schrijven de bisschoppen: “Daarom willen wij met u een ‘beweging van hoop’ in gang zetten. Laten we onze parochies, gezinnen en gemeenschappen maken tot plaatsen van ontmoeting en hoop. Laten we elkaar ondersteunen, bemoedigen en samen zoeken naar manieren om ons geloof zichtbaar te maken in onze daden. Hoop vindt haar vervulling in de liefde.” Daartoe roept *Nostra aetate* ook uitdrukkelijk op.

Mogen de woorden van deze verklaring van het Tweede Vaticaans Concilie opnieuw een bron van inspiratie zijn, omwille van een wereld waarin mensen en volkeren leven als broeders en zusters, zeker ook omwille van de komende generaties, voor elk mensenkind, geschapen naar Gods beeld en gelijkenis.

Baarn, 28 oktober 2025

Namens de R.-K. bisschoppen van Nederland:

+ Johannes H.J. van den Hende, voorzitter R.-K. Bisschoppenconferentie

+ Hermanus W. Woorts, bisschop-referent voor interreligieuze dialoog en voor Kerk en jodendom